

SINIF ÖĞRETMENLERİNİN TÜRKÇE ÖĞRETİM YÖNTEMLERİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ*

TEACHERS' OPINIONS ON TURKISH TEACHING METHODS

Arş. Gör. Dr. Serdarhan Musa TAŞKAYA*

serdarhan@selcuk.edu.tr

Prof. Dr. Muammer Celalettin MUŞTA*

mmusta@selcuk.edu.tr

*Selçuk Üniversitesi Eğitim Fakültesi İlköğretim Sınıf Öğretmenliği A.B.D.

Öz

Bu araştırma, tarama modelinde yürütülmüştür. Araştırma, Konya iline bağlı 7 ilçede, 49 ilköğretim okulunda; 2, 3, 4 ve 5. sınıflarda görev yapmakta olan sınıf öğretmenleri ile sınırlıdır. Araştırma için geliştirilen anket, 244 katılımcıya uygulanmıştır. Araştırmada yüzde ve frekans kullanılmıştır. Elde edilen bulgular sonucunda, araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin dörtte birinin kendilerini Türkçe öğretiminde yetersiz gördükleri, dörtte üçünün mezun oldukları okulları Türkçe öğretimi konusunda yetersiz gördükleri, Türkçe öğretim yöntemi olarak en çok bilinen ve uygulanan yöntemlerin, "Soru-Cevap", "Drama" ve "Düz Anlatım" yöntemleri olduğu ortaya çıkmıştır. Katılımcılar, Türkçe dersinde kullanılacak yöntemlerin en önemli özelliğini: "Öğrencilerin derse katılımını artırması" olarak belirtmişlerdir. Araştırma sonuçlarına dayanarak, sınıf öğretmenlerinin Türkçe öğretim yöntemleri konusunda hizmet içi eğitim ile desteklenmesi önerilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yöntem, Öğretim Yöntemleri, Türkçe Öğretim Yöntemleri.

Abstract

This study has been carried out by the scanning model. The study is limited to the teachers who teach second, third, fourth and fifth classes of 49 primary schools in 7 districts in the province of Konya. The survey developed for the study is administered to 244 participants. During the study, percent and frequency were utilized. According to the results obtained, it has been released that one-fourth of the teachers participating in the study found themselves not sufficiently qualified to teach Turkish; three-quarter of them saw the schools they graduated as not sufficiently qualified to teach Turkish; the most common and known methods about teaching Turkish were "question-answer", "drama", "narrative expression". The participants stated that the most important specification of the methods in Turkish lesson was the increase in contributions to the lesson by the pupils. Based on the results of the study, it has been proposed that the teachers should be supported through "in-service training" about the methods of Turkish teaching.

Key Words: Method, Teaching Methods, Turkish Teaching Methods.

1. GİRİŞ

Öğretmenlik mesleği ve eğitim anlayışı günümüzde eskiye göre çok farklılaşmıştır. Özellikle eğitim alanında gelişmiş ülkelerde öğretmen merkezli eğitim yerine artık öğrenci merkezli eğitim ön plana çıkmıştır. Türkiye'de de bu anlayış benimsenmiş durumdadır. Bu

* Bu Makale, "Türkçe Öğretim Yöntemleri ve Bu Yöntemlerin Sınıf Öğretmenleri Tarafından Algılanma Düzeyleri" İsimli Yüksek Lisans Tezinden Özetlenmiştir.

anlayışa göre öğretmenler, öğrencilerin derse katılımını sağlayıcı etkinlikleri düzenleyerek ve derse uygun yöntemleri seçerek sınıfta etkili ve etkileşimli öğrenme ortamını oluşturmaktadırlar. Bunun için öğretmenlerin uygun öğretim yöntemlerini belirlemeleri gerekmektedir.

Amaçlı bir etkinlik olan öğretim, yöntem ile sıkı sıkıya ilişkili bir kavramdır. Kısaca yöntem, bir işin yapılmasında izlenen yol demektir(Büyükkaragöz ve Çivi, 1999). “Öğretim yöntemi ise belli bir amaca göre, öğrencinin özelliklerini, öğretim araç ve gereçlerini ve tüm öğrenme durumlarını göz önünde bulundurarak, öğretim kavramı içine giren diğer öğelerin mantıksal sıralanması ve dengelenmesi için yapılan etkinliklerin tümüdür” (Binbaşoğlu, 1994: 18).

Ders için belirlenen amaçlara göre derslerin işlenmesinde, öğretmenlerin öğrencinin seviyesine ve konuya uygun; denenmiş ve başarılı bulunmuş yaklaşım ve yöntemlerin kullanması gerekmektedir. Seçilecek yöntemlerin, öğrencilerin ilgi ve anlama seviyelerine uygun olmasına dikkat edilmelidir. Öğretmen sınıfta ders işlerken; neyi, ne zaman, nasıl ve niçin yaptığını önceden planlamalıdır. Sınıfta tam öğrenme, ancak derslerde değişik ve etkili öğretim yöntemlerinden yararlanmakla gerçekleştirilebilir.

Derste başarıyı sağlayabilmek için öncelikle öğretmenin sınıfını iyi tanıması gerekmektedir. Çünkü her öğrencinin farklı öğrenme şekilleri olduğu ve bunlara göre öğrendiği görüşü günümüzde hızla yayılan ve taraftar bulan “Çoklu Zekâ Teorisi” ile ortaya atılmıştır. Bu teoriye göre zekâ alanları şunlardır (Saban, 2001):

- Sözel-Dil Zekâsı
- Mantıksal-Matematiksel Zekâ
- Görsel-Uzaysal Zekâ
- Bedensel-Kinetik Zekâ
- Müziksel-Ritmik Zekâ
- Sosyal Zekâ
- İçsel Zekâ
- Doğacı Zekâ

Bu teoriye göre öğretmenlerin sınıfta her öğrencinin farklı öğrenme şekillerinin olduğu bilincinde olarak hareket etmeleri gerekmektedir. Bunu sağlamanın yolu ise öğretim için değişik öğretim yöntemlerinin kullanılmasından geçmektedir.

Türkçe Öğretimi

“Anadili, başlangıçta anneden ve yakın çevresinden, daha sonra da ilişkili bulunan çevrelerden öğrenilen, insanların bilinçaltına inen ve bireylerin toplumla en güçlü bağlarını oluşturan dildir” (Aksan, 2001: 1).

Ana dilinin öğretimi, üzerinde önemle durulan öğretim alanlarından biridir. Türkiye’de ana dili öğretimi ilk okuma-yazma dersi ile başlamakta ve ilköğretimin birinci kademesinden orta öğretime kadar bu dersin adı “Türkçe” olarak isimlendirilmektedir. Bu ders, ilköğretimin birinci kademesinde sınıf öğretmenleri tarafından yürütülmektedir. Birinci sınıfta bu ders okuma yazma öğretimi yapılmaktadır. Daha sonraki sınıf seviyelerinde ise giderek artan bir hızla ana dilinin incelikleri verilmeye başlanmaktadır.

Türkçe öğretimi, öğrencilerin düşünme ve duyu yönünden gelişmelerine yardım eder. Kelime hazinesi genişleyen ve yeni kavramlar kazanan öğrenciler; insanlara, olaylara, çevreye değişik açıdan bakma beceri ve davranışını kazanırlar. Tekişik’a (1994) göre, Türkçe öğretimi öğrencilerin;

1. Milli kültürümüzün değerli eserleriyle karşılaşmasını sağlayarak, milli bilincini ve milli coşkusunu,
2. Dil Bilgisi öğrenimindeki ayrıntıları inceleyerek, kuralı sezme ve kurala varma çalışmalarıyla muhakeme edebilmesini,
3. Güzel metinlerin zevkini tadarak, duygusunu ve Türk diline olan sevgisini,
4. Türlü metin incelemeleriyle doğru karar verme yeteneğini,
5. Okuma ve özellikle yazma çalışmalarıyla düşünme gücünü,
6. Söz ve yazıyla anlatım konusundaki çalışmalarla güzel konuşma ve yazma alışkanlığını geliştirir.

Türkçe dersi diğer bütün derslerle ve öğrencinin ilerdeki eğitim ve iş hayatıyla doğrudan ilişkili bir derstir. Bu dersin öğretiminde öğretmenlerin dikkat etmeleri gereken bazı ilkeler vardır. Bu ilkeler şunlardır (Kavcar ve diğ., 1995: 9):

1. Dil doğal bir ortam içerisinde öğretilmelidir.
2. Öğretimde çocuğun kendi dilinden yararlanılmalıdır.
3. Türkçe öğretiminde bütün derslerden yararlanılmalıdır.
4. Değişik dil çalışmaları arasında sıkı bir ilişki kurulmalıdır.
5. Çeşitli ders araç ve gereçlerinden yararlanılmalıdır.

Türkçe dersi, öğretimin temelini oluşturan bir “araç-ders” niteliği taşıdığından, ana dilini öğrenemeyen bir öğrencinin diğer dersleri anlaması da zorlaşacaktır. Öğretmenin diğer derslerde anlattıklarını, ders kitaplarında okuduklarını anlayıp anlatabilmesi, öğrencinin anlama ve anlatım gücünü en iyi biçimde kullanabilmesi, Türkçe dersinin işlenişi ile ilgilidir (Kara, 2000). Ancak Türkçe öğretiminde pek çok değişik sorun yaşanmaktadır. Türkiye’de Türkçe öğretiminde karşılaşılan sorunlardan bazıları şunlardır:

- Derslerin işlenişinde öğrencilerin bireysel farklılıklarının öğretmenler tarafından yeterince dikkate alınmaması.
- Sınıfların kalabalık olması nedeniyle her öğrenciye yeterince zaman ayırlamaması ve etkinliklerin yetiştirilememesi.
- Ders kitaplarının niteliğinin düşüklüğü.
- Ders kitapları dışında yardımcı ve kaynak kitapların okul ve sınıf kitaplıklarında olmaması.
- Türkçe dersinin değerlendirmesinin öğretmenlerce yeterince bilinmemesi.
- Türkçe dersi öğretim yöntemlerinin öğretmenler tarafından yeterince bilinmemesi.
- Türkçe öğretiminin amaçlarına ulaşmada başarısızlık yaşanması.
- Öğrencilere hayat boyu okuma alışkanlığının yeterince kazandırılmaması.
- Dil bilgisi öğretimine ciddi sorunların olması.

Bu sorunlar ele alındığında Türkçe öğretiminde sorunların ortak noktasının öğretmen ve programdan kaynaklandığı söylenebilir. Bu sorunların birçoğunun çözümünde sınıf öğretmenlerine büyük görevler düşmektedir.

Türkçe Öğretim Yöntemleri

Türkçe dersi çok yönlü bir derstir. Bu bakımdan, bu dersle ilgili çalışmalar sırasında birden çok yöneme başvurulabilir. Bir ders saatinde birden fazla yöntem kullanılabilir. Yöntem ve teknikleri seçerken ve kullanırken ilköğretim çocuğunun soyut tasarım ve kavramlardan çok, duyu organları ile öğrendiği gerçeğini unutmamak gerekir (Kavcar ve diğ., 1995).

Türkiye’de 1981 yılına kadar uygulanmış olan programlarda yöntem ile ilgili bölümlere yer verilmemiştir. İlk defa 1981 programında, yöntemler ile ilgili bir bölüm oluşturulmuştur (Erzurum, 2001). MEB’in 2000’li yıllardan itibaren yaptığı çalışmalarda bu konuların daha ciddi şekilde ele alındığı görülmektedir.

Öğretimde yöntemin önemi büyüktür. Türkçe dersinde de özellikle kullanılan öğretim yöntemleri vardır. Türkçe öğretiminde kullanılabilir yöntem ve tekniklerden bazıları şunlardır (Kavcar ve diğ., 1995; Özcan, 2000; Ünalın, 2001; Sağır, 2002):

- ✓ Benzetim yöntemi
- ✓ Beyin fırtınası yöntemi
- ✓ Bireşim yöntemi
- ✓ Çözümleme yöntemi
- ✓ Demonstrasyon (gösteri) yöntemi
- ✓ Düz anlatım yöntemi
- ✓ Gezi yöntemi
- ✓ Gözlem yöntemi
- ✓ Karışık yöntem
- ✓ Küme çalışması yöntemi
- ✓ Oyunlaştırma (drama) yöntemi
- ✓ Örnek olay yöntemi
- ✓ Proje yöntemi
- ✓ Problem çözme
- ✓ Rol oynama
- ✓ Soru-cevap yöntemi
- ✓ Tartışma yöntemi
- ✓ Tümdengelim yöntemi
- ✓ Tümevarım yöntemi

Türkçe öğretiminde yöntem seçerken kesin bir ayırım yapılmamaktadır. Ancak bu listede de görüldüğü üzere Türkçe dersinde genel öğretim yöntemlerinin tamamına yakınının rahatlıkla kullanılabilirliği söylenebilir. Ancak bunun için öğretmenlerin genel öğretim yöntemlerini Türkçe dersine uygun hale getirmeleri gerekmektedir.

Türkçe dersinde istenilen başarı düzeyine ulaşabilmek için öğretmenlerin Türkçe öğretim yöntemlerini yeterince biliyor olmaları ve sınıfın ve dersin durumuna göre bu yöntemleri kullanmaları gerekmektedir. Ayrıca öğretmenler öğrenme ve öğretme alanında meydana gelen yenilikleri ve gelişmeleri de yakından takip etmelidirler. Bunun için sınıf öğretmenlerinin hizmet öncesi eğitimlerinde bu eğitimi yeterince almış olmaları ve hizmet içi eğitimle de sık sık yenilikler hakkında bilgilendirilmeleri gerekmektedir.

Problem Cümlesi

İlköğretim 2, 3, 4 ve 5. sınıflarında görevli sınıf öğretmenlerinin Türkçe derslerinde kullandıkları öğretim yöntemleri hangileridir?

Alt Problemler

1. Sınıf öğretmenlerinin Türkçe öğretiminde, kendi yeterlikleri hakkındaki algıları nasıldır?
2. Sınıf öğretmenlerinin, mezun oldukları okulların Türkçe öğretim yöntemlerini öğretilmedeki yeterlikleri hakkındaki görüşleri nasıldır?
3. Sınıf öğretmenlerinin bildikleri ve kullandıkları Türkçe öğretim yöntemleri hangileridir?
4. Sınıf öğretmenlerine göre, Türkçe dersinde kullanılacak yöntemlerin en önemli özelliği ne olmalıdır?

2. YÖNTEM

Araştırma tarama modelinde düzenlenmiştir. Karasar'a (1998) göre tarama modeli, geçmişte ya da hâlâ var olan bir durumu olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan bir yaklaşımdır. Araştırmaya konu olan olay, kişi ya da nesne kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır. Onları, herhangi bir şekilde değiştirme, etkileme çabası gösterilmez

Verilerin toplanmasında anket kullanılmıştır. Çünkü anket ile geniş kitlelere ulaşmak mümkündür. Anketle veri toplama yöntemi diğer yöntemlere oranla daha az zaman ve para gerektirmektedir (Kaptan, 1973).

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini Konya ilinde görev yapan; 2, 3, 4 ve 5. sınıfları okutmakta olan sınıf öğretmenleri oluşturmaktadır. Evrenin büyük olması nedeniyle 7 ilçeden (Meram, Selçuklu, Karatay, Altınekin, Kadınhanı, Sarayönü ve Çumra) oluşan bir çalışma evreni seçilmiştir.

Örneklem, çalışma evreninde yer alan ilçe ve köylerinde bulunan 49 okulda görev yapan 244 öğretmenden oluşmaktadır. Örneklem seçiminde maksimum çeşitlilik gözetilerek katmanlı örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmaya katılan öğretmenlerin anketi cevaplamaya gönüllü olanlar arasından seçilmesine özen gösterilmiştir.

Katılımcıların %44.67'si erkek, %55.33'ü kadın; %26.22'si sınıf öğretmenliği bölümü, %25.40'ı eğitim enstitüsü, %10.26'sı eğitim fakültesinin sınıf öğretmenliği dışındaki bölümlerinden ve %38.10'u ise diğer okul mezunu; %93.44'ü devlet, %6.56'sı özel okulda; %25.41'i 2. sınıf, %27.02'si 3. sınıf, %21.72'si 4. sınıf, %21.72'si 5. sınıf ve %4.09'u da birleştirilmiş sınıflarda görevli öğretmenlerden oluşmaktadır.

Verileri Toplama Aracı

Araştırma da kullanılan veri toplama aracı olarak anket kullanılmıştır. Veri toplama aracı araştırmacı tarafından geliştirilmiştir. Anket iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde araştırmaya katılan öğretmenlerin kişisel bilgileri yer almaktadır. İkinci bölümde ise Türkçe Öğretimi ile ilgili sorular bulunmaktadır.

Araştırma sorularının belirlenmesinde hazırlanan soru havuzundan yararlanılmıştır. Soru havuzundaki sorular sınıf öğretmenleri, sınıf öğretmenliği lisans öğrencileri ve öğretim görevlileri ile yapılan ön görüşmelerden elde edilmiştir.

Hazırlanan veri toplama aracı, uzman görüşüne sunulmuş ve uygulama öncesi son halini almıştır. Uygulama bir ay sürmüştür. Hatalı doldurulan anketler değerlendirmeye alınmamıştır. Veriler kodlanarak SPSS paket programı yardımıyla çözümlenmiş ve verilerle ilgili yüzde ve frekans tabloları oluşturulmuştur.

3. BULGU VE YORUMLAR

Bu bölümde araştırmanın alt problemlerine ilişkin bulgu ve yorumlar yer almaktadır.

Birinci alt probleme ilişkin bulgu ve yorumlar

Sınıf öğretmenlerinin Türkçe öğretiminde kendi yeterlikleri hakkındaki algılarının nasıl olduğu sorusuna verdikleri cevaplar Tablo 1'de yer almaktadır.

Tablo 1: Sınıf Öğretmenlerinin Kendilerini Yeterli Bulma Durumu

	N	%
EVET	184	75.41
HAYIR	60	24.59
TOPLAM	244	100.00

Tablo 1 incelendiğinde, “Kendinizi Türkçe öğretiminde yeterli buluyor musunuz?” sorusuna katılımcıların %75.41'inin “Evet”, %24.49'unun ise “Hayır” cevabı verdikleri görülmektedir. Katılımcıların yaklaşık dörtte birinin kendini Türkçe öğretiminde yeterli

bulmamaları dikkat çekici bir durumdur. Özer (2002) tarafından yapılan araştırmada da katılımcıların Türkçe öğretim ve teknikleri konusunda yeterli bilgi düzeyine sahip olmadıkları sonucuna ulaşılmıştır. Bunun nedeni hizmet öncesi ve hizmet içi eğitimde bu konulara çok fazla önem verilmemesi olabilir. Ayrıca bu bulgulara dayanarak öğretmenlerin çağdaş öğretim yöntemleri konusunda meydana gelen yenilikleri takip etmedikleri sonucuna da ulaşılabilir.

İkinci alt probleme ilişkin bulgu ve yorumlar

Sınıf öğretmenlerinin, mezun oldukları okulların Türkçe öğretim yöntemlerini öğretmedeki yeterlikleri hakkındaki görüşlerinin nasıl olduğuna ilişkin soruya verdikleri cevaplar Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2: Mezun Olunan Okulların Türkçe Öğretim Yöntemlerini Öğretmedeki Yeterli Bulma Düzeyleri

	N	%
EVET	64	26.22
HAYIR	180	73.78
TOPLAM	244	100.00

Tablo 2 incelendiğinde, “Mezun olduğunuz okulu Türkçe öğretim yöntemlerini öğretmede yeterli buluyor musunuz?” sorusuna katılımcıların %26.22’sinin “Evet, %73.78’inin ise “Hayır” cevabı verdikleri görülmektedir. Katılımcıların yaklaşık dörtte üçünün mezun oldukları okulları Türkçe öğretim yöntemlerini öğretmede yetersiz bulmaları, hizmet öncesi öğretmen eğitiminde bu konuda çok büyük bir yetersizlik olduğu şeklinde yorumlanabilir. Ayrıca katılımcıların da aynı oranda (% 26.22) sınıf öğretmenliği bölümü mezunu olduğu göz önüne alındığında, bu sonucun nedeni hizmet öncesi eğitimden kaynaklandığı söylenebilir.

Üçüncü alt probleme ilişkin bulgu ve yorumlar

Sınıf öğretmenlerinin bildikleri ve kullandıkları Türkçe öğretim yöntemleri hangileri olduğu sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bilgiler Tablo3’de yer almaktadır.

Tablo 3 incelendiğinde, katılımcılar Türkçe öğretim yöntem ve tekniği olarak en çok “Soru-Cevap” yöntemini (%97.86) bildiklerini belirtmişlerdir. Türkçe öğretim yöntem ve teknikleri olarak bilinen diğer yöntemler ise sırasıyla: “Drama (%93.83), Düz Anlatım (%90.96), Tartışma (%86.87) ve Rol Yapma (%85.64)” olmuştur. Katılımcılar, Tablo 3’te yer alan yöntem ve teknikler içinde ise en az “İnşaat (%36.05), Proje (36.87) ve Benzetim (%52.46)” yöntemlerini bildiklerini belirtmişlerdir. İlk üç sırada yer alan yöntemlerin hemen hemen bütün katılımcılar tarafında bilinmekte olduğu dikkat çekicidir. Katılımcıların önemli

bir bölümünün bilmediğini belirttiği bu yöntemlerden özellikle proje ve benzetim yöntemlerinin çok fazla yaygın olarak kullanılmayan yöntemler olduğu da göz önüne alınmalıdır.

Tablo 3: Sınıf Öğretmenlerinin Bildikleri ve Kullandıkları Türkçe Öğretim Yöntemleri

YÖNTEMLER	Biliyorum		Kullanıyorum	
	N	%	N	%
Soru-Cevap	239	97.86	231	94.66
Drama	229	93.83	214	87.69
Düz Anlatım	222	90.96	207	84.82
Tartışma	212	86.87	184	75.40
Rol Yapma	209	85.64	192	78.68
Gösterip Yaptırma	203	83.19	183	75.00
Grup Çalışması	178	72.94	148	60.65
Tümevarım	174	71.30	150	61.47
Gözlem	173	70.90	143	58.60
Tümdengelim	171	70.07	145	59.42
Çözümleme	149	61.05	123	50.40
Demonstrasyon	165	67.61	140	57.37
Problem Çözme	140	57.36	118	48.35
Beyin Fırtınası	133	54.50	94	38.52
Benzetim	128	52.46	100	40.98
Proje	90	36.87	59	24.17
İnşaat	88	36.05	73	29.91
Bunların dışında	7	2.86	7	2.86

N: 244

Tablo 3 incelendiğinde katılımcılar, Türkçe dersinde en çok “Soru-Cevap” yöntemini (%94.66) kullandıklarını belirtmişlerdir. Türkçe dersinde kullanılan diğer yöntemler: “Drama (%87.69), Düz Anlatım (%84.82), Rol Yapma (%78.68) ve Tartışma (%75.40)” yöntemleri olarak sıralanmaktadır. Özer (2002) tarafından yapılan araştırmada da katılımcıların tamamı en çok “Soru-Cevap” yöntemini kullandıklarını belirtmişlerdir. En çok kullanılan diğer yöntemler olarak da “Drama (%87.69) ve Düz Anlatım (%84.82)” yöntemlerini belirtmeleri dikkat çekicidir. Özer’in (2002) araştırmasında ulaşılan sonuçlarla bu araştırma sonuçları arasında kullanılan yöntemler konusunda paralellik görülmektedir. Demirel de (2000) anlatım yönteminin Türkçe öğretiminde en çok kullanılan üç yöntemden biri olduğunu belirtmiştir. En çok kullanılan diğer yöntemler ise gösterip yaptırma ve tartışma yöntemleridir. Bu araştırmada da benzer sonuçlara ulaşılmıştır.

Bu üç yöntemin en çok bilinen ve uygulanan yöntemlerin “Soru Cevap” ve “Düz Anlatım” olması, Türkçe dersinin amacına uygun ve bütün öğretmenlerce tercih edilen yöntemler olmasından kaynaklanabilir. Düz anlatım yönteminin öne çıkmasının sebeplerinden

biri ise bu yöntemin doğal olarak bütün derslerde kullanılan bir yöntem olmasından kaynaklandığı söylenebilir.

Katılımcıların Türkçe dersinde en az, “Proje” yöntemini (%24.17) kullandıklarını belirttikleri görülmektedir. “İnşaat (%29.91) ve Beyin Fırtınası (%38.52)” yöntemleri de Türkçe dersinde en az kullanılan yöntemler olarak görülmektedir. Öğrenci merkezli eğitimin çağdaş anlayış olarak kabul edilmesi ile öğrencilerin alıcıdan ziyade üretici özelliklerine vurgu yapılmaktadır.

Proje yönteminin 2000’li yılların başından itibaren ülkemizde bilinmeye başlaması ve öğretimde kullanılmaya başlanması bu yöntemin sınıf öğretmenlerince derslerde az kullanılmasının nedenlerinden biri olabilir. Çünkü bu yöntem diğer yöntemlere oranla daha az bilinen yöntemlerden biri olarak karşımıza çıkmaktadır.

Dördüncü alt probleme ilişkin bulgu ve yorumlar

Sınıf öğretmenlerine yöneltilen, Türkçe dersinde kullanılacak yöntemlerin en önemli özelliği ne olmalıdır sorusuna verilen cevaplara ilişkin bulgular Tablo 4’de verilmiştir.

Tablo 4: Türkçe Öğretiminde Kullanılacak Yöntemlerin En Önemli Özellikleri

ÖZELLİKLER	N	%
Öğrencilerin derse katılımını artırmalı.	62	25,40
Türkçe dersinin amaç ve ilkeleri ile ilişkili olmalı.	52	21,34
Düşünmeyi geliştirmeli.	49	20,08
Dersin anlaşılmasını kolaylaştırmalı.	33	13,52
Öğrencinin gelişim düzeyine uygun olmalı.	29	11,88
Öğrencilerin sıkılmalarını önlemeli.	13	5,33
Bunların dışında.	6	2,45
TOPLAM	244	100.00

Tablo 4 incelendiğinde sınıf öğretmenlerinin Türkçe dersinde kullanılacak yöntemlerin en önemli özelliği olarak “Öğrencilerin katılımını artırmalı” seçeneğini en çok tercih ettikleri görülmektedir (%25.40). Öne çıkan diğer özellikler ise, “Türkçe dersinin amaç ve ilkeleri ile ilişkili olmalı” (%21.34) ve “Düşünmeyi geliştirmeli” (%20.08) şeklinde sıralanmaktadır. Bu verilere dayanarak sınıf öğretmenlerinin Türkçe dersinde öğrencilerin katılımını artıran, dersin amaçlarına uygun ve öğrencilerin düşünme gücünü geliştiren yöntemleri daha çok tercih ettikleri söylenebilir.

Demirel’e (2000) göre öğrencinin derse katılımı öğretimin niteliğini artırıcı değişkenlerden biridir. Çünkü öğrenciler derse katılım göstererek öğrenmenin kalıcı izli

olmasına sebep olmaktadır. Bu araştırmada da tercih edilen yöntemde en çok öğrencilerin derse katılımını artırıcı özellik arandığı ortaya çıkmıştır. Bu da araştırmaya katılan öğretmenlerin önemli bir bölümünün ğrenci merkezli öğrenmeyi benimsediklerinin bir göstergesi olarak değerlendirilebilir.

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde araştırmada elde edilen bulgulara dayalı olarak ulaşılan sonuçlar ve bu sonuçlara ilişkin öneriler yer almaktadır.

Sonuç

1. Araştırmaya katılan sınıf ğretmenlerinin dörtte biri, kendini Türkçe ğretiminde yetersiz görmektedir.
2. Araştırmaya katılan sınıf ğretmenlerinin dörtte üçü mezun oldukları okulları, Türkçe dersinin ğretiminde yetersiz görmektedirler.
3. Araştırmaya katılan sınıf ğretmenleri, Türkçe ğretim yöntemi olarak en çok, “Soru-Cevap”, “Drama” ve “Düz Anlatım” yöntemlerini bilmektedirler. En az bilinen yöntemler ise, “İnşat, Proje ve Benzetim” yöntemleridir.
4. Araştırmaya katılan sınıf ğretmenleri, Türkçe ğretiminde en çok, “Soru-Cevap”, “Drama” ve “Düz Anlatım” yöntemlerinin kullanılmaktadırlar. En az kullanılan yöntemler; “Proje”, “İnşat” ve “Beyin Fırtınası” olarak belirtilmiştir.
5. Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerine göre, Türkçe dersinde kullanılacak yöntemlerin en önemli özelliği, “ğrencilerin derse katılımını artırmalıdır” şeklinde-dir.

neriler

- Sınıf ğretmenleri Türkçe dersinde öğrencileri daha aktif hale getirecek yöntemler kullanmalıdırlar.
- Hizmet öncesinde, sınıf öğretmenlerini Türkçe ğretim yöntemleri konusunda daha yeterli yetiştirecek ders içerikleri düzenlenmelidir.
- Türkçe ğretim yöntemleri konusunda sınıf öğretmenlerine yönelik daha çok hizmet içi eğitim faaliyetleri düzenlenmelidir.
- Sınıf ğretmenlerine ağdaş ğretim yöntemleri konusunda hizmet içi ve hizmet öncesinde yeterli eğitim verilmelidir.

- Lisans düzeyinde de sınıf öğretmeni adaylarının Türkçe öğretim yöntemleri konusundaki yeterlik düzeylerini ortaya koymayı hedefleyen araştırmalar yapılmalıdır.
- Türkçe öğretim yöntemleri konusunda sınıf öğretmenlerine yönelik öğretim kitapları hazırlanmalıdır.
- Türkçe öğretim yöntemleriyle ilgili yeni araştırmalar yapılmalıdır.

KAYNAKÇA

- Aksan, D. (2001). *Her Yönüyle Dil-Ana Çizgileriyle Dilbilim*. 1. Cilt. 2. Baskı, Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu TDK Yayınları, 2000.
- Binbaşıoğlu, C. (1994). *Genel Öğretim Bilgisi*. 7. Baskı. Ankara: Kadioğlu Matbaası.
- Büyükkaragöz, S. S. ve Çivi, C. (1999). *Genel Öğretim Metotları*. 9. Baskı. Konya: Öz Eğitim Yayınları.
- Demirel, Ö. (2000). *Türkçe Öğretimi*. 2. Baskı. Ankara: Pegem A Yayınevi.
- Erzurum, U. (2001). *İlköğretim Okulları Türkçe Ders Programının Niteliği*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Konya: Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Kaptan, S. (1973). *Bilimsel Araştırma Teknikleri Tez Hazırlama Yolları*. Ankara: Ayyıldız Matbaası
- Kara, Ö. T. (2000). *Öğretimde Yaratıcı Drama*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Erzurum: Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Karasar, N. (1998). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. 8. Baskı. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kavcar, C., Oğuzkan, F. ve Sever, S. (1995). *Türkçe Öğretimi*. Ankara: Engin Yayınevi.
- Özer, K. (2002). *İlköğretim 4-5. Sınıflarda Türkçe Öğretiminde İşbirliğine Dayalı Öğrenme Metodunun Kullanımına Yönelik Bir Değerlendirme*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Konya: Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Saban, A. (2001). *Çoklu Zeka Teorisi ve Eğitimi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Sağır, M. (2002). *İlköğretim Okullarında Türkçe Dilbilgisi Öğretimi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Sever, S. (2000). *Türkçe Öğretimi ve Tam Öğrenme*. 3. Baskı. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Tekışık, H. H. (1994). *İlköğretim Türkçe Öğretimi ve 4. Sınıf Ders Kitabı Uygulama Kılavuzu*. Ankara: Tekışık Yayıncılık.
- Ünalın, Ş. (2001). *Türkçe Öğretimi*. 2. Baskı. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.